

Društvo
Novo mesto

Številka: 24-2015-DNM
Datum: 28. 12. 2015

ZADEVA: 3. razvojna os – Informacija o poteku reševanja pritožbe na Evropski komisiji zaradi kršitev prava EU pri pripravi sprejete Uredbe o državnem prostorskem načrtu za državno cesto od avtoceste A2 Ljubljana-Obrežje pri Novem metu do priključka Maline in predlog za poravnavo

Spoštovani,

Društvo Novo mesto že 21 let deluje v dobro Novega mesta na področjih kulture, varstva okolja in urejanja prostora. Ob tem spremljamo tudi prizadevanje Vlade RS za vključevanje javnosti v pripravo predpisov v zgodnji fazi njihove priprave. Zasedili smo, da ste (Ministrstvo za javno upravo) v ta namen organizirali konferenco v maju 2015 za potrebe izobraževanja pripravljavcev predpisov, CNVOS pa je za Ministrstvo za javno upravo pripravil tudi obsežno analizo mednarodnega pravnega okvirja za vključevanje javnosti v pripravo predpisov, v kateri so podrobno analizirali zakonodajo 22 držav ter izdelali priporočila za normativne izboljšave v Sloveniji. Zato verjamemo, da boste vsebino tega dopisa preučili in se nanj odzvali najkasneje do konca januarja 2016.

Dne 20.12.2012 je bila sprejeta Uredba o državnem prostorskem načrtu za državno cesto od avtoceste A2 Ljubljana-Obrežje pri Novem metu do priključka Maline (Uradni list RS, št. 102/12), v nadaljevanju Uredba. Dne 16.9.2013 je Društvo Novo mesto s 70 podpisi prizadetih krajanov na Evropsko komisijo (EK) zoper postopek sprejema Uredbe vložilo pritožbo.

Izpostavljamo nekaj ključnih dejstev v primeru 3. razvojna os (južni del) – Novo mesto:

1) Pritožba je bila podana zaradi spornosti mesta priključitve 3. razvojne osi (avtoceste). Namreč priključek se nahaja na mestu, kjer naj bi potekala dvopasovna obvoznica okoli Novega mesta v skladu s še vedno veljavnim OPN Novo mesto, priključek 3. osi pa je bil predviden nekaj kilometrov stran (izbrana je bila variančna rešitev - lokacija Lešnica - Varianta V-vzhodna C je bila na podlagi pripomb občin tudi optimizirana (na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo in prostor je bila še v aprilu 2013 objavljena optimizirana varianta V-vzhodna C s priključkom na Lešnici, povezava na: http://www.mzip.gov.si/si/delovna_podrocja/prostor/prostorski_nacrti/drzavni_prostorski_nacrti/tretja_razvojna_os/), ki pa danes žal na spletu ni več dosegljiva).

2) V pritožbi smo izpostavili nepravilno implementacijo Direktive v Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/2010 (106/10 – popr.) in 57/12, v nadaljevanju ZUPUDPP), saj si njegove sporne prehodne in končne določbe vsak razlaga na način, da lahko izključi javnost iz postopka priprave aktov, češ, da je bila priprava aktov v času začetka uporabe ZUPUDPP v fazi, ko se je lahko vključevanje javnosti v skladu z Direktivo oz. novim ZUPUDPP "preskočila".

Dne 12.10.2010 je bil v Uradnem listu RS objavljen ZUPUDPP. Do uveljavitve tega zakona javnost še vedno ni bila seznanjena z osnutkom ali drugim delovnim besedilom Uredbe o DPN. TO JE POMEMBNO ZARADI PREHODNIH DOLOČB ZUPUDPP. Iz prehodnih določb ZUPUDPP pa ne izhaja nič drugega kot to, da je zakon postavil za ključno in prelomno prav faznost obstoječih postopkov priprave DPN-jev zaradi ugotovitve, ali je bila javnost že vključena v pripravo DPN ali ne.

Iz navedenih prehodnih določb izhaja prav dejstvo, da javnost v fazi priprave DPN do sprejema ZUPUDPP ni smela biti izključena, oziroma novi zakon zagotavlja, da v nadaljevanju na podlagi ZUPUDPP ne bo izključena. V konkretnem primeru pa je pripravljavec menil, da je bil osnutek Uredbe o DPN že izdelan do uveljavitve tega zakona oz. da je bil že javno razgrnjen. Prehodne določbe tega zakona pa so tudi bistvene glede izpolnitve pogoja izdelane presoje vplivov na okolje. V Uredbi o DPN je v tretjem odstavku 62. člena navedeno, da postopek presoje vplivov na okolje ni bil izveden, ker se je postopek priprave tega državnega prostorskega načrta zaključil v skladu s petim odstavkom 62. člena ZUPUDPP. Ravno postopanju po petem odstavku 62. člena ZUPUDPP pa so krajan KS Ločna-Mačkovec od dne, ko so izvedeli, da sta pripravljavec in pobudnik nadaljevala s postopkom priprave Uredbe o DPN na ta način (to je od prve javne seznanitve in razgrnitve akta na sploh, v marcu 2011), ves čas utemeljeno nasprotovali.

3) V zadevi pa so sporne tudi študije, ki so bile podlaga za pripravo Uredbe o DPN. V pritožbi smo izpostavili, da so študije nedosledne, iz njih izhaja, da so bile v večini primerov izdelane za prvotno predvideno dvopasovno mestno obvoznico in ne za hitro cesto, ki poteka skozi urbani prostor mestnih območij Ločne in Mačkovca, zato je tudi iz tega vidika takšna rešitev nesprejemljiva.

Izpostavljamo naslednja dejstva:

- sklep o začetku priprave Uredbe o DPN je bil sprejet 2009,
- pred tem je bila izdelana študija s 6 variantnimi rešitvami,
- variantne rešitve niso nikoli bile predstavljene javnosti,
- nobena od 6 variantnih rešitev ni bila podlaga za izdelavo veljavne Uredbe o DPN,
- javnosti je bil predstavljen že dokončno izdelan akt – torej t.i. »7. varianta«, ki je ni bilo več mogoče spreminjati – javnost ni bila pravočasno vključena v pripravo Uredbe o DPN,
- nedemokratičnost izvedenega postopka je razvidna tudi iz Zabeležke sestanka Ministrstva za okolje in prostor RS, št. 35008-1/2009-1/IAO/113 z dne 13.5.2010 (str. 3, točka 1), in iz katerega nedvomno tudi izhaja, da se z dogovorjeno variantno rešitvijo (t.i. »7. varianta«) javnost ne sme seznaniti (za celotno območje vzhodne obvoznice se je takrat predlagalo, da se ta ukine in namesto nje umesti 4-pasovna hitra cesta, z vmesnim ločilnim pasom, zahodna obvoznica pa je bila predvidena kot dvopasovna cesta),
- ni bil izveden postopek presoje vplivov na okolje,
- v RS se za 3. razvojno os, ki je predvidena kot 4-pasovna hitra cesta, v medijih in izjavah nekaterih predstavnikov lokalne skupnosti in države še vedno zavajajoče uporablja izraz »obvoznica« in ne hitra cesta, ki bo zgrajena na nasipih, prevozna le z vinjeto in z mestnim cestnim omrežjem povezana le na par mestih.
- sporni so tudi pridobljeni okoljevarstveni akti, ki se niso pridobivali na podlagi rešitev, ki so prikazane v veljavni Uredbi o DPN (izdelani so za dvopasovno obvoznico in ne štiripasovno hitro cesto),
- na območju Mestne občine Novo mesto občine so prekoračene dnevne mejne vrednosti ravni PM10 v zraku, na kar vplivajo tudi nemogoče prometne razmere v mestu (brez 3. razvojne osi):
<http://www.deloindom.si/viri-energije/mejne-vrednosti-trdih-delcev-bodo-presezene> ;
http://www.radiokrka.com/poglej_clanek.asp?ID_clanka=202916,
<http://www.vecer.com/clanek/201503246104714>,
- z gradnjo navedene hitre ceste, ki jo nekateri imenujejo kar „obvoznica“, je predvideno tudi reševanje prometne problematike Revoza d.d. in Krke d.d, pri čemer je za Revoz tako rekoč vseeno, ali se na avtocesto A2 navezuje po vzhodni ali zahodni strani mesta (tam sta locirani tudi večji novomeški podjetji Adria Mobil in Ursa, kot tudi BTC in Carinski urad Ljubljana, izpostava Novo mesto ipd.), za Tovarno zdravil Krka pa – po izjavah predstavnikov podjetja – 3. razvojna os ni relevantna zaradi neposredne bližine avtoceste A2.
- Uredba predvideva izgradnjo hitre ceste tako po vzhodni kot zahodni strani Novega mesta, toda za razliko od vzhodne variante, ki bi se dejansko zažrla v naseljeno območje mesta, zahodna za novomeško javnost ni sporna, zanjo pa si prizadevajo tudi župani sosednjih občin (Straža, Dolenjske Toplice, Žužemberk).

GLEDE NA TO, DA SE IZDELAVA PREDMETNEGA PROSTORSKEGA AKTA, KI JE NEPOSREDNA PODLAGA ZA PROJEKTNO DOKUMENTACIJO IN GRADNJO, NI IZVAJALA V SKLADU Z VELJANIMI PREDPISI EU, BODO VPLIVI TE GRADNJE PRIPOMOGLI LE ŠE K VEČJI ONESNAŽENOSTI Z DELCI PM10 IN PM2,5 V NOVEM MESTU, KI VELJA ZA ENO NAJBOLJ ONESNAŽENIH MEST V RS.

Dne 25.9.2015 sta se člana našega društva sestala z uradnico Enote za preverjanje implementacije prava EU v državah članicah v okoljskih zadevah pri Evropski komisiji, ki med drugimi rešuje tudi našo pritožbo. Dne 11.12.2015 smo prejeli dopis Evropske komisije, s katerim nas seznanja, da so v zvezi z našo pritožbo odprli postopek preiskave pod opr. št. CHAP(2013)02824. V dopisu so nas tudi obvestili, da so pristojnim slovenskim organom zastavili vrsto vprašanj, ki se v prvi vrsti nanašajo na prenos člena 11 Direktive 2011/92EU o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (v nadaljevanju Direktiva EIA) ter Direktive 2001/42/ES o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (v nadaljevanju Direktiva SEA), ter so povezana s prenosom pojmov »načrt« in »poseg« kot se uporabljajo v slovenski zakonodaji, zlasti v ZUPUDPP in ZPNačrt. To pomeni, da so slovenskim organom zastavili vprašanja, ki se nanašajo ne prenos bistvenih evropskih direktiv v Zakon o umeščanju državnih prostorskih ureditev v prostor ter v Zakon o prostorskem načrtovanju ter zahtevali konkretna pojasnila v zvezi s problematiko, ki jo še posebej izpostavljamo v naši pritožbi, t.j. udeležba javnosti v postopku za sprejetje predmetne vladne uredbe o državnem prostorskem načrtu.

Društvo Novo mesto ponovno predlaga, da Vlada RS razveljavi sporne Uredbe najmanj v delu, ki se nanaša na lokacijo prej navedenega priključka 3. osi (v Mačkovcu, namesto v Lešnici) in se predstavi javnosti vseh 6 že izdelanih variantnih rešitev, ki ji nikoli niso bile predstavljene, izbrana pa tudi ni bila niti ena izmed njih. Glede na že nakazane ugotovitve EK v zvezi s spornimi prehodnimi določbami, na podlagi katerih je bila sprejeta tudi sporna Uredba, se nam zdi pomembno, da čim prej pristopite k reševanju problematike, saj se bomo sicer primorani poslužiti pravnih sredstev ob izdaji gradbenega dovoljenja. Čimprejšnja (delna) razveljavitev Uredbe se nam zdi pomembna tudi z vidika priprave novega OPN-2 Novo mesto, ki je že v fazi priprave. Še vedno pa obstaja legalna in legitimna možnost, da se hitro cesto spelje po neproblematični zahodni strani Novega mesta.

Vljudno prosimo, da nam posredujete odziv na navedeno vsebino ter nas o vaših postopkih v zvezi z navedenim primerom redno seznanjate.

S spoštovanjem,

 Društvo
Novo mesto

Tomaž Golob,
predsednik

Vročiti:

- Ministrstvo za infrastrukturo, Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana – OSEBNO
- Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana – OSEBNO

V vednost:

- DARS, Ulica XIV. divizije 4, 3000 Celje – OSEBNO
- Kabinet predsednika vlade RS, Gregorčičeva 20, 25, 1000 Ljubljana - OSEBNO

